de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

TWEEDE JAARGANG
No 24 — 15 JUNI 1951

VRIENDELIJK KIJKEN, ALSTUBLIEFT!

De Tennisbal

De oude rechter Uil zat behaaglijk in de dikke spar. Het was al laat in de middag en dus tijd om wakker te worden. Eerst deed hij zijn rechteroog open, toen weer dicht. Dan knipte hij een paar keer met zijn linkeroog. Daarna strekte hij een voor een zijn vleugels uit. Tenslotte opende hij beide ogen en keek eens om zich heen. „Oehoe," schreeuwde hij, alsof hij daar 'n antwoord op verwachtte. Het bleef echter doodstil. Het is hier tegenwoordig veel te rustig, dacht de rechter bij zichzelf. Hier zit ik nu met al mijn diploma's om geschillen en geheimzinnigheden op te lossen, maar in geen maand is er iets in het gerecht te doen geweest. Zwartje Kraai en Klaas Mus schijnen liever lui dan moe te zijn, want ik kan me niet voorstellen, dat er al die tijd werkelijk niets bijzonders is gebeurd. Het is me een mooi stel speurders.

Zo zat hij nog een beetje te mopperen, toen plotseling Zwartje Kraai aan kwam vliegen. Hij streek vlak bij hem op een dikke tak neer.

„Edelachtbare," kraste Zwartje, „we hebben u nodig in het gerechtshof, want er is een geval."

„Een geval, een geval? Dat zegt me niets," snauwde de uil. „Wat is er precies aan de hand?"

„Dat weten we eigenlijk zelf niet, edelachtbare, maar Hans Knaag en Reintje Vos komen met het bewijsstuk."

„Hm, hm, enfin, roep de getuigen maar op en laat iedereen weten, dat er in de rechtszaal wat te doen is. Want ik vind er niets aan, als er geen publiek op de tribune zit."

„Ik zal er voor zorgen, edelachtbare," antwoordde Zwartje.

De rechter bleef op zijn tak zitten om zich klaar te maken voor de zitting. Eerst streek hij zijn veren mooi glad. En toen ging hij zich nog even oefenen in het wijs en streng kijken! In een paar minuten was hij klaar, vloog drie bomen verder en streek met een grote slag van zijn vleugels neer op de afgeknotte boomstam, die als rechtszetel diende.

Nu, de hele publieke tribune zat al vol. Zwartje Kraai had werkelijk zijn best gedaan, om iedereen vlug te waarschuwen. Hij zag er dan ook moe uit en nu moest hij nog op wacht staan, want als iemand zich niet ordelijk gedroeg, werd hij uit de rechtszaal verwijderd.

„Orde, orde!" kraste de rechter met een streng gezicht.

„En waar is de schuldige?"

Hans Knaag en Reintje Vos keken elkaar eens aan. „Edelachtbare," waagde Reintje te zeggen, „er is geen beklaagde."

„Geen beklaagde?" vroeg de rechter verstoord. „Waarvoor moest ik dan hier komen?"

„Met uw verlof, edelachtbare," zei Reintje weer, „we hebben iets meegebracht, maar we weten niet wat het is."

„Laat maar eens kijken," gromde de rechter.

De vos nam een rond, vuil-wit voorwerp in zijn bek, dat voordien tussen zijn poten had gelegen. Het zag er vies en gehavend uit.

Rechter Uil knipte eens met zijn ogen en bekeek de bal — want dat was het — nauwkeurig.

„Hm, ja," zei hij, „heel interessant. Ga maar door met de verdediging, Reintje. Je weet zo langzamerhand wel, dat iedereen die voor dit hof verschijnt, zichzelf verdedigen moet, niet? Wat heb je voor misdaad met dit ding begaan?"

„Ik heb het alleen maar aan dit hof voorgelegd, edelachtbare, wat het dan ook mag zijn. Wat is het eigenlijk, edelachtbare?"

„Het is meer dan voldoende als het hof dat weet," antwoordde de rechter. „Als jij niet weet waar je mee rondloopt, hoe weet je dan dat je geen misdaad begaan hebt door het mee te nemen?"

Even wist Reintje niet, wat te antwoorden, maar toen kwam het triomfantelijk: „Is het een misdaad, om zo iets aan het hof voor te leggen?"

„Nee," kraste de rechter. „Maar geen ontwijkende antwoorden, alsjeblieft! Vertel nu maar eerst eens, wat dit voor een bewijsstuk is. Daarvoor moest ik immers hier komen."

„Ik heb niets misdaan," begon Reintje. „Ik zag Hans Knaag met dit ding spelen. Hij liet het rollen en probeerde het met zijn bek op te rapen. Ik vroeg hem wat het was en wat je er mee doen kon. Hij zei, dat hij het niet wist. Toen heb ik het bekeken en tegen hem gezegd, dat ik het wel mee zou nemen. Ik kan het best gebruiken. Hans kan het trouwens niet eens dragen, ik wel. Mijn mond is groot genoeg."

„Ja, een grote mond heb je zeker," vond de rechter. „Pas maar op, dat je niet te veel zegt. Ga maar door."

„Toen ik het ding oppakte om het mee naar huis te nemen, werd Hans vreselijk boos en zei, dat het van hem was. Ik vind, dat het nu van mij is, enne.... nou zijn we hier. Maar iedereen snapt wel, dat het ding van mij is!"

„O, ja?" zei de rechter schamper. „Laat Hans nu ook maar eens zeggen, wat hij er van denkt."

Hans Knaag ging rechtop zitten en begon: „Met uw verlof, edelachtbare. Ik heb dit ding bij de beek gevonden en het onder mijn hoede genomen. Al gauw zag ik, dat het als voedsel geen waarde had. Dat bedoelde ik ook, toen ik tegen Reintje zei, dat ik het niet gebruiken kon. Maar mijn kindertjes kunnen er prettig mee spelen en ik kan het in mijn huis bewaren. Niemand in het bos heeft ooit zo iets bijzonders gehad."

Iets bijzonders is het zeker," zei de rechter zachtjes bij zichzelf. En toen hardop: „Wat daar ook van waar is — ahem, ahem — dat ding was toch niet van jou, Hans?"

„Nee, edelachtbare, maar het is toch ook van niemand anders."

„Zijn er nog getuigen aanwezig?" vroeg de rechter.

Even was het doodstil. Toen kwam, met een zenuwachtig vleugelklappen, het roodborstje naar voren.

„Ik heb het nog eerder gezien dan Hans, maar heb het niet aangeraakt. De hond van mijnheer van Dongen had het in zijn bek, toen hij bij de bron kwam. Hij heeft er een hele tijd mee gespeeld. Toen is hij gaan drinken en weer weggegaan zonder het ding mee te nemen."

„Nu weten wij tenminste *iets*," vond de rechter. „Dus jij denkt, dat dit ding van de hond van mijnheer van Dongen is?"

„Nee, dat niet," antwoordde het roodborstje. „Ik denk eerder, dat hij het ergens heeft zien liggen en het toen zo maar heeft meegenomen."

„Dan is het misschien van onze goede vriend van Dongen zelf?"

Hier onderbrak de kraai hem: „Mag ik die vraag beantwoorden, edelachtbare? Mijnheer van Dongen gaat met zijn hond vaak kijken bij de grote open plek achter het bos. Daar zijn de mensen dan aan het spelen op een rood veld, waar allemaal witte strepen over lopen. En ze slaan dan met een soort stok telkens tegen zo iets aan als wat hier nu voor ons ligt."

De rechter, die onder dit verhaal van zijn beste speurder heel ongelovig had zitten kijken, kon zich niet langer inhouden en kraste luid: „Wat een dwaasheid. Denk je, dat de mensen zo gek zijn om voor hun plezier tegen die dingen te gaan slaan?"

Ineens liet de grijze eekhoorn zijn stem horen.

„Edelachtbare, het is echt waar. Ik heb het zelf ook meermalen gezien, en nu ik 't verslag van Zwartje Kraai gehoord heb, herinner ik me ineens iets. Ik heb laatst een paar jongens over dat spel horen praten. En ze hadden het over een bal die zoek was. Laten we toch doorgaan met tennissen, zeiden ze. Die oude bal is niet waard, dat we er zo lang naar lopen te zoeken. Edelachtbare, ze gebruiken die dingen precies, zoals Zwartje gezegd heeft."

„Juist," sprak nu rechter Uil plechtig. „Sta op, Hans Knaag en Reintje Vos. Ik zal nu het oordeel vellen. Jullie eerste misdaad was, dat jullie alle twee die bal wilden hebben, toen je hem bij de bron vond. En jullie tweede misdaad was, dat je de bal wegnam in plaats van dadelijk Zwartje Kraai te waarschuwen, die de eigenaar wel gevonden zou hebben. Verder hebben jullie je hier in de rechtszaal tamelijk onbehoorlijk gedragen. Jullie hebben geen van beiden recht op deze bal. Het hof zal hem bewaren tot het een middel gevonden heeft, om hem aan de rechtmatige eigenaar terug te geven. Speurders, neem de bal onder jullie hoede. Hiermee sluit ik de zitting."

En iedereen ging tevreden naar huis, blij, dat er toch iemand in het bos was, die alles wist en zulk een goed oordeel vellen kon.

Het kwartje

„Da's voor je kermis, Annemietje,"
Had tante Koosje gul gezegd.
'k Neem limonade met een rietje,
Dacht 't meisje met de lange vlecht.

Niets gaat er boven limonade;
Zo heerlijk met dit warme weer,
Nu je in de zon haast liep te braden!
Dat lekkers krijg je maar één keer.

Nou, moeder had het goedgevonden;
Zelf ging ze met haar meisje mee;
En Annemietje, opgewonden,
Wist haast van vreugd niet wat ze dee.

Daar zag z'opeens een schamel vrouwtje,
Dat zat te rusten langs de weg.
De vreugd van 't meisje kreeg een knauwtje;
Was dat me eventjes een pech!

Want Annemietje had een hartje,
Dat leed of armoe niet kon zien.
Hoe brandde in haar hand het kwartje!
Dat vrouwtje had geen brood misschien!

„'k Neem liever toch geen limonade,
Als u het zo ook goedvindt, moe."
En Annemietje, vastberaden,
Stopte de vrouw haar kwartje toe.

L. S.

LEERRIJKE LESSEN

DE BEER EN DE BIJEN

Beren zijn dol op honing. Dat was ook het geval met Sam, de oude bruine beer.

Daarom zwierf hij ook voortdurend in de buurt van een tuin, waar vele tientallen bijenkorven opgesteld stonden. Sam sloop maar rond de omheining en likkebaardde, toen hij al die korven zag staan en al die nijvere bijtjes hoorde gonzen. Maar van dat gonzen trok Sam zich niet veel aan. Hij dacht alleen aan die lekkere honing.

Nu gebeurde het op zekere dag, dat één bijtje Sam in zijn neus prikte. Dat was niet erg verstandig van die bij, want Sam deed niemand kwaad, maar wat Sam toen deed, was nog veel dommer. Zodra Sam voelde, dat hij gestoken was, ontstak hij in een echte berenwoede. Hij klom over de schutting, rende naar de korven en met zijn lompe berenklauwen sloeg hij alle korven ondersteboven en rukte ze uit elkaar. Maar dat namen de bijtjes niet. Ze vielen met zijn allen op Sam aan en hoe Sam ook sloeg en trapte, er kwamen er hoe langer hoe meer. De schrik sloeg Sam om het hart en, ofschoon hij haast niet meer kon zien waar hij liep, koos hij toch gauw het hazenpad.

Was het niet veel slimmer geweest van Sam, wanneer hij zich eenvoudig niets had aangetrokken van dat ene bijtje, dat hem stak, in plaats van zich de vijandschap van het hele bijenvolk op zijn nek te halen? En is het voor ons allemaal ook niet veel beter, dat we over een ons aangedane belediging gewoon heen stappen, in plaats van zoveel onverstandige drukte te maken, dat wij onder beledigingen bedolven worden?

Laten we daarom niet te gauw boos worden, maar eerst goed nadenken of we ons daardoor inderdaad niet blootstellen aan nog veel groter ongemakken.

ONZE WONDERE WERELD

HOLENDIEREN

TALRIJKE ONDERAARDSE HOLEN EN GROTTEN HERBERGEN EEN BIZONDERE DIERENWERELD, WAARIN DIEREN IN HET DONKER WORDEN GEBOREN, LEVEN EN STERVEN.

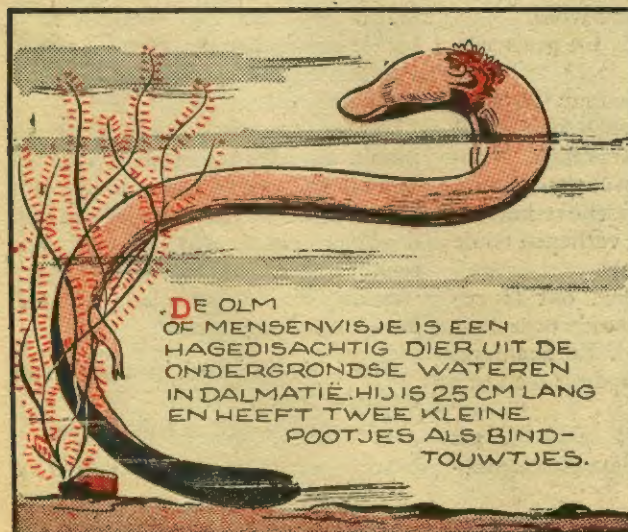
VULKAANMEERVALLEN
WORDEN ONGEVEER 10 CM GROOT EN ZIEN ER GROENACHTIG UIT MET ZWARTE STIPPEN. HET ZIJN VISJES MET FIJNE TANDJES. ZE LEVEN OP GROTE HOOGTEN EN WORDEN VAAK IN MASSA DOOR WERKENDE VULKANEN, DIE HET ONDERAARDSE WATER MET DE SLIJKSTROOM NAAR BOVEN VOEREN UITGEWORPEN.

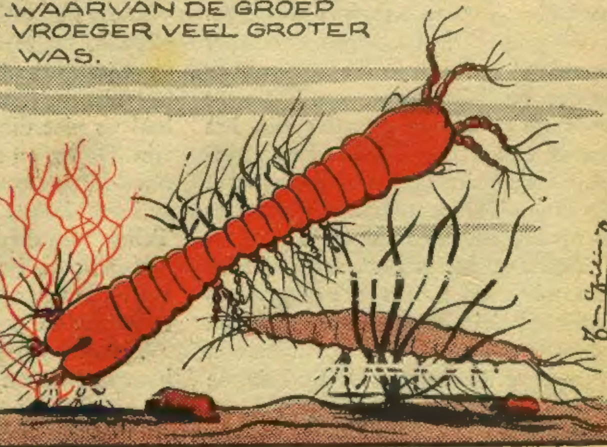

DE HOLENVIS
IS EEN BLINDE KARPERSOORT, DIE ALLEEN WORDT GEVANGEN WANNEER HET ZWELLENDE WATER HEM UIT DE ONDERAARDSE HOLEN MEEVOERT. HIJ IS ZEER GEZOCHT OM ZIJN SMAKELIJK VLEES EN WORDT 13,5 CM LANG.

DE BATHYNELLA
BEHOORT TOT DE KREEFTSOORTEN, EN IS EEN OVERBLIJFSEL VAN EEN SOORT WAARVAN DE GROEP VROEGER VEEL GROTER WAS.

DE PARELS VAN HUEN-TCHEN

Waarschijnlijk weten jullie wel, dat Chinezen hoofdzakelijk leven van rijst. Maar weten jullie ook, hoe ze aan die rijst zijn gekomen? De mensen zeggen, dat het hele verhaal een sprookje is, maar de oude Chinezen schudden hun hoofd over zoveel dwaasheid. Zij weten wel beter.

Er was eens een Chinees prinsesje, dat heel weelderig was opgegroeid. Het had alles wat het kon begeren. En dat was heel wat. Huen-Tchen — zo heette het prinsesje — was in de ogen van alle Chinezen een benijdenswaardig kind. Toch was dat voor een deel maar schijn, ofschoon Huen-Tchen een heel goed hartje had. Ze deed wat ze kon om haar volk te helpen, maar ze kon niet alles. Het ergste kwam, toen een vreselijke watersnood al het vruchtbare land onderspoelde, de huizen verwoestte en veel mensenlevens vernietigde. Op die watersnood volgden honger en ellende, en niemand wist, hoe of waar men aan voldoende voedsel moest komen.

Het zou een mooie gelegenheid geweest zijn voor Huen-Tchen om te laten zien, dat ze werkelijk veel van haar volk hield, maar ze was ook een kleine ijdeltuit. Ze had kostbare, mooie parels, die haar tot het rijkste meisje van de hele wereld maakten, en met de prijs, die de parels konden opbrengen, zou ze heel wat ellende uit de wereld hebben kunnen helpen.

Maar dat kon Huen-Tchen niet over haar hartje krijgen. Afstand doen van het kostbaarste, dat ze bezat? Nee! Dat was te veel verlangd.

Zo gingen de Chinezen door met hongeren en sterven. Ze lagen op de velden en langs de wegen. Zelfs tot voor de prachtige poorten van het paleis van Huen-Tchen. Het prinsesje kon ze zien liggen uit haar raam. En Huen-Tchen treurde diep om het rampzalig lot van haar volk.

Toen, op een avond, verscheen er een stokoude Chinees voor de poorten van het paleis. Niemand dacht er aan hem tegen te houden of te vragen wat hij wenste. En zo trad Li-Tu-Fan, de grote wijze uit het oosten, binnen in het paleis en boog zeer diep voor het kleine prinsesje.

Toen begon hij te spreken.

„Li-Tu-Fan heeft zijn woning verlaten, omdat de nood van zijn volk er hem toe dwong. Huen-Tchen, de mooie lotusbloem van het oosten, moet weten, dat de grashalmen van het veld minder talrijk zijn dan de zonen, die neervallen langs de straten en wegen van 't land. Alleen Huen-Tchen zou kunnen helpen."

„Wat moet ik doen?" vroeg het prinsesje.

„Huen-Tchen heeft kostbare parels. Laat Huen-Tchen die parels tot gruis vermalen en aan elke arme iets van dat witte gruis geven, en de nood van China's kinderen zal verdwijnen met de snelheid van de wind."

„Mijn mooie parels tot gruis vermalen . . . ."

Lang nadat de oude man was weggegaan, zat Huen-Tchen nog steeds in diep nadenken verzonken. Wanneer iemand haar leven had geëist, had ze niet dieper geschokt kunnen zijn. Dagen en dagen verliepen en de nood klom steeds hoger.

Toen kwam de dag, dat Huen-Tchen zich diep schaamde over haar zelfzucht en ijdelheid. En zuchtend gaf zij bevel, al haar parels tot gruis te vermalen.

„Hoort goed toe," sprak zij tot haar bedienden, „al deze parels moeten dadelijk verbrijzeld worden. En laat bekend maken, dat iedereen die armoede lijdt, naar mijn paleis moet komen en niet met lege handen zal weggaan."

En zo geschiedde.

Toen de parels fijngemalen waren, stond het Chinese volk in lange rijen voor de poorten van het paleis. En Li-Tu-Fan bracht het volk tot bij het prinsesje, dat aan elk kind van haar volk een gedeelte van het parelpoeder uitreikte. En toen allen voorzien waren, sprak Li-Tu-Fan als volgt tot de zijnen:

„Gaat nu allen heen en dankbaarheid vervulle uw harten, want het einde van alle ellende is nu nabij. Gaat en bezaai uw akkers en velden met het poeder dat gij in uw handen draagt. Strooi dit poeder uit naar alle windstreken en heb vertrouwen."

En de Chinezen verdwenen, de een na de ander, en ze deden zoals hun was aangeraden.

En waar het witte poeder in de grond was terechtgekomen, daar schoot het wortel. En uit die wortels schoten talrijke halmen, die korrels droegen, witgrijze, zoals het poeder was geweest.

Kort daarop oogstten de Chinezen een overvloedige hoeveelheid rijstkorrels en het duurde niet lang of alle honger en ellende waren weer uit het land verdwenen.

Huen-Tchen heeft Li-Tu-Fan nooit meer teruggezien, maar zijn laatste woorden zijn diep in haar hartje blijven hangen, toen hij sprak, voordat hij, als laatste van de velen, vertrok.

„Goud en edelstenen, zilver en parels, dat alles is stof en as vergeleken bij de gevoelens, die diep in ons hart wonen. Wat kan mooier zijn dan dankbaarheid en wat kan een mensenkind groter maken dan de overwinning, die het behaalt op zichzelf en op zijn hoogmoed?"

Dat is de lijfspreuk geworden van de kleine Huen-Tchen.

Misschien wordt ze ook de uwe.

DAISY

LUCIA EN HELENA

WAT ZEGT MIJN NAAM?

Het liep tegen 21 Juni en meester had gezegd, dat op die dag de zomer begon, omdat het de langste dag van het jaar was. De langste dag van het jaar wil niet zeggen, dat die dag meer dan vierentwintig uur telt, of dat andere dagen korter zouden duren dan vierentwintig uur, maar dat op die dag de zon het langste schijnt, dat we het langste zonlicht hebben. De lamp gaat die dag, en een aantal dagen er voor en een aantal dagen er na, bijna niet op. We hebben van buiten licht genoeg, 's morgens al heel vroeg tot 's avonds heel laat. De langste dag is dus gelijk aan veel licht.

HELENA, de moeder van Constantijn.

„Kent iemand van jullie," vroeg meester, „een meisjesnaam, die lichtend, stralend betekent?"

Rustig stopte meester zijn pijp en haalde een lucifersdoosje voor de dag. Even wachtte hij en stak toen een lucifer in de hoogte.

„Wat heb ik hier?"

Uit dertig monden tegelijk klonk het: „Een lucifer, meester."

„Juist, een lucifer, een luci-fer, een lichtdrager, want lucifer betekent niets anders dan lichtdrager."

Opeens stak een der meisjes de vinger op.

„Wel, Klaartje?"

„Ik ken een meisjesnaam, die licht betekent, meester."

„En hoe is die naam?"

„Lucie, meester."

„Mooi zo, Klaartje. Lucie, Lucia is van het Latijnse woord lux afkomstig, en lux betekent licht. Op 13 December, juist een week na Sinterklaas, viert men, vooral in Zweden, het Sint-Luciafeest, en het meisje, dat het koninginnetje van het feest is, draagt dan een kroontje met allemaal brandende kaarsjes. Ook de naam Lucas, Luuk, is van het Latijnse lux afkomstig en betekent eveneens: de lichtende, de stralende.

Er is ook een Griekse meisjesnaam, die lichtend, stralend betekent, een naam, die, evenals Lucia, nog vrij veel voorkomt, en wel Helena. Deze naam staat in verband met het Griekse woord helios, dat zon betekent. Een tweetal vrouwen met de naam Helena hebben in de geschiedenis grote bekendheid verworven; het zijn de Helena, die aanleiding werd tot de Trojaanse oorlog, welke door de grootste Griekse dichter Homerus werd beschreven, en Helena, de moeder van Constantijn, die de eerste christen-keizer werd van Rome.

Naast dit Helena komt ook Elena voor, dat met Helena vaak verward wordt. Elena is namelijk van heel andere komaf. Deze naam heeft zijn oorsprong in de Gotische vorm al-jan, oud-hoogduits ellan, en betekent: de krachtige, de sterke. Helena en Elena zijn dus twee namen, die heel veel op elkaar lijken, zelfs allebei wel als Helena worden geschreven, doch met elkaar niets hebben uit te staan."

DE LOLLEPOT

Wanneer het koud was en de vrouwtjes naar de kerk moesten, namen de Hollandse vrouwtjes in vroeger tijden hun gesneden houten stoofjes mee met de koperen hengsels. Of zij lieten die stoof door de dienstmaagd nadragen. In Brabant waren die stoven minder bekend en gebruikte men de zogenaamde lollepotten, die gevuld waren met „ommenen", dat wil zeggen kleine stukjes houtskool en as. Men noemde ze dan ook wel „ommenpot". Ze waren gemaakt van het mooie Delftse aardewerk. Zodra in de winter de tonen der klok ter kerke riepen, sloeg moeder haar mantel met kap om en nam de lollepot, behoorlijk gevuld, aan de arm.

Was ze in de kerk gezeten, dan sloeg ze haar dichte mantel over de pot en vond daarin een heerlijk middel om haar handen tegen de verkleumende kou te beschermen.

Weer thuisgekomen, werd die lollepot midden op tafel gezet, de „ommenen" werden wat opgerakeld en de openingen van deksel en bovenkraag waren weldra gevuld met allerlei ijzeren instrumenten. Nijvere handjes repten zich dan om met de hete ijzertjes de vereiste vormen en plooien te geven aan de verschillende kanten en strookjes.

Lollepot betekent zoveel als: vuurpot waar men omheen zit en een babbeltje houdt.

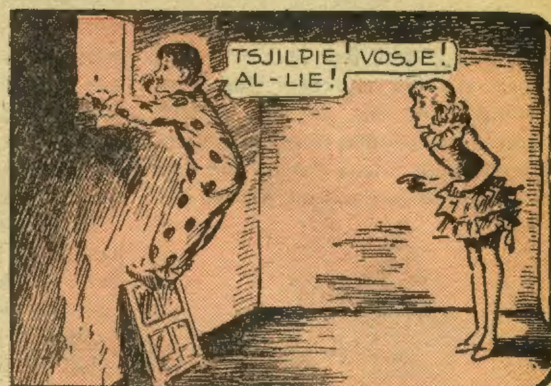
LOLLEPOT

VONKJE

1 Zo was Vonkje alweer Maggie's gevangene. Ze zuchtte eens en keek haar vriendje bekommerd aan. „Maak je maar geen zorg, hoor!" zei Meindert opgeruimd. „Met dat raampje komen we er wel!" „Maar daar kunnen we niet door!" wist Vonkje.

2 Maar Meindert wist wel raad. Hij zette het losse geraamte tegen de muur en klom er op. Dan zette hij zijn hand tegen zijn mond en stootte een vreemde kreet uit. „Wat doe je toch, Meindert?" vroeg Vonkje verbaasd.

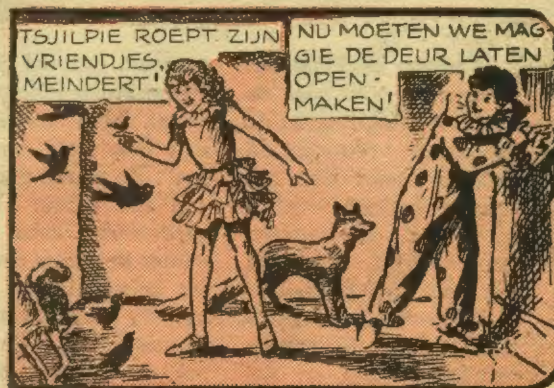
3 Ze begreep echter zijn bedoeling, toen een zwarte vogel door het raam in de kamer vloog. „Maar dat is Tsjilpie!" jubelde Vonkje. „Wacht maar even!" liet Meindert zich nu horen. „Dadelijk komen er nog wel meer bezoekers!"

4 Even later hoorde hij een geren door de struiken en hij maande Vonkje aan, een paar stappen achteruit te gaan. Een donkere schaduw sprong door het raam en Vonkje slaakte een kreet van verbazing. „Ha, daar heb je vosje!" juichte Meindert

5 Vonkje vond het gezelschap van Meindert's bosvriendjes wel leuk, maar ze begreep toch niet, hoe ze hun van nut konden zijn. „Daar zijn ze toch veel te klein voor!" meende ze. „Je zult het gauw genoeg zien!" lachte Meindert.

6 Hij gaf Tsjilpie een teken; deze zette zijn keeltje op en begon te zingen. Het duurde niet lang of de kamer scheen vol zingende vogels. „Net een sprookje!" vond Vonkje. „En nu moet Maggie de deur maar eens openmaken!" zei Meindert.

de vrolijke Vrijbuiter

7 Het lawaai in de kamer werd zo oorverdovend, dat Maggie de deur opensmeet en stilte gebood. „Ik kan geen oog dicht doen bij dat lawaai!" gromde ze. De kinderen antwoordden niet, maar Meindert fluisterde wat in vosjes oor.

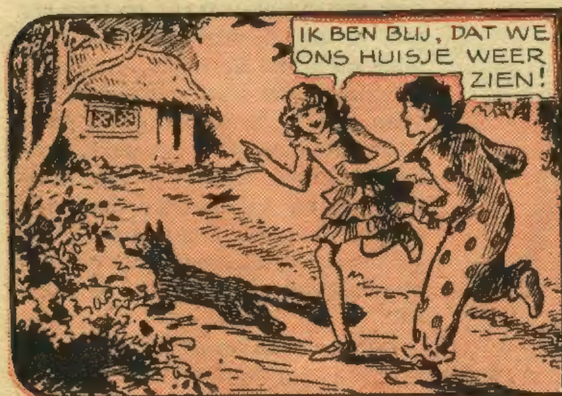
8 Het dier spitste de oren, liet zijn blikkerende tanden zien en schoot op de oude zigeunerin af. „Wat is dat?" schreeuwde ze dodelijk verschrikt. „Roep dat beest terug!" Meindert nam bedaard Vonkje bij de arm en zei: „Nu gaan we maar!"

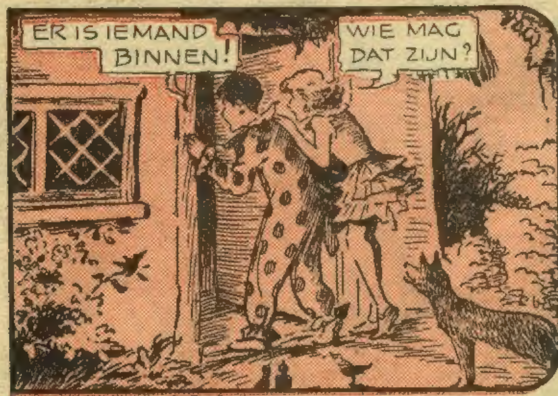
9 Maggie deed nog een poging om hen tegen te houden, maar ze had zich nauwelijks bewogen of de vogels vlogen haar om haar gezicht en vosje stak zijn tanden in haar schort. „Ik zei je toch, dat we vrij zouden komen!" lachte Meindert blij

10 Ze hadden al een poosje in de heerlijke zon gelopen, toen Meindert zich omkeerde en een scherp gefluit liet horen. „Tsjilpie, vosje, kom maar! Jullie hebt je werk goed gedaan!" riep hij. Even later kwamen ze te voorschijn.

11 Ze waren in een deel van het bos, dat Meindert niet kende, en hij vroeg zich dan ook af, welke richting hij uit moest. Maar vosje en zijn andere vriendjes kwamen alweer te hulp en wezen hem de weg naar zijn huisje.

12 Eindelijk kwam het in zicht en ze renden er op af. Meindert was het eerst bij de deur, maar toen hij wilde binnenstappen, bleef hij opeens verwonderd staan. „Er is iemand binnen!" fluisterde hij tegen Vonkje.

NOEREDDIN, DE SLOTENMAKER

In een dorp in het oosten woonde een jongen, Noereddin geheten. Na de dood van zijn ouders, die arme mensen waren, was hij bij een smid gekomen en had daar 't vak geleerd. Toen hij zestien jaar was, stierf zijn baas en de nieuwe eigenaar van de smederij had hem niet nodig. Daar er in het kleine dorp voor hem niets te verdienen was en ook om wat meer van de wereld te zien, besloot hij naar Damascus te reizen en in die grote, rijke stad, waarvan hij dikwijls gehoord had, werk te zoeken.

Op een goede morgen ging hij met de paar geldstukken, die hij bezat, in zijn zak, op weg en kwam op een namiddag, enkele dagen later, bij een aardig huisje, dat door een mooie tuin omringd was. 't Was heet, hij had dorst, er was geen ander huis in de nabijheid en hij besloot daarom hier een dronk water te vragen. Hij ging dus binnen en vond een oude man met een vriendelijk voorkomen, die hem uitnodigde wat uit te rusten en hem een flink maal voorzette.

Toen Noereddin goed gegeten had, vroeg de man hem, waar hij heen moest.

„Naar Damascus," antwoordde Noereddin. „Ik ben smid en wil daar een baas zoeken."

„Zo, ben je smid?" zei de man verrast. „Nu, ik ben slotenmaker. Kijk, hier is mijn werkplaats." Hij opende een deur en bracht zijn gast in een ruim vertrek, waar zich allerlei gereedschappen bevonden, allemaal keurig onderhouden. Verder stonden er twee grote tafels, waarop een menigte sloten en sleutels lag, sommige heel eenvoudig, maar andere van een vorm, zoals de jonge smid nog nooit gezien had. Hij kon er dan ook niet op uitgekeken komen.

„Dat had je niet gedacht," zei de oude man lachend. „Kun je ook een slot maken?"

OOSTERS VERHAAL
DOOR J. TOEBOSCH

„Zeker, heer. Ik heb 't bij mijn vorige baas dikwijls genoeg gedaan."

„Nu, dat wil ik wel eens zien. Hier is alles, wat je nodig hebt. Ik ga zolang de tuin in. Over een uur kom ik terug om te kijken, wat je er van gemaakt hebt."

Hij liet Noereddin nu alleen. Toen hij een uur later terugkwam, was deze met het slot klaar. Hij had er zijn uiterste best op gedaan; het was, meende hij, goed werk en hij verwachtte dan ook niets anders, dan dat de oude man tevreden zou zijn. Maar in plaats daarvan begon deze, toen hij het slot bekeken had, spottend te lachen.

„Is 't niet goed?" vroeg Noereddin.

„Dat zal ik je laten zien," zei de andere. Hij nam een werktuig, peuterde even in het slot en .... 't sprong open. „Is dat nu werk? Wat heb je aan zo'n slot? Geen penning is het waard .... Maar ik kan het wel wat verbeteren ...." Enige minuten was hij bezig met kloppen, boren en vijlen, terwijl Noereddin stil toekeek. „Hier," zei hij toen. „Probeer nu eens, of je 't open kunt krijgen."

Noereddin probeerde 't met behulp van alle mogelijke gereedschappen. Maar na verloop van een kwartier moest hij het opgeven. „Ik kan het niet," zei hij.

„Dat had ik wel gedacht. Maar 't betekent toch niets. Geef maar eens hier. Kijk, zó ...." Een enkele beweging met een van de gereedschappen en .... 't slot was open.

„Knap gedaan," zei Noereddin.

„Och, ik ben in veel landen geweest en heb overal wat geleerd. Tegenwoordig werk ik eigenlijk 't meest voor mijn pleizier, want geld heb ik genoeg. Luister nu, dan zal ik je een voorstel doen. Ik word oud en zou graag iemand hebben om me te helpen. Jij bevalt me en ik zie, dat er wat in je zit. Als je hier wilt blijven, zul je 't goed hebben. Je helpt me dan in huis en tuin en ik leer je 't sloten maken. Nu, wat zeg je daarvan?"

Noereddin nam dit voorstel gaarne aan. Hij bleef dus bij de oude man en had het er best. Hij kon het werk in huis en tuin gemakkelijk af, kreeg uitstekende kost en werd goed behandeld. Intussen leerde zijn meester hem het vak, en daar hij vlug van begrip en ijverig was, duurde het niet lang, of hij kende er al de geheimen van.

Op de duur werd het Noereddin hier echter toch wat stil, en toen een jaar verstreken was, zei hij tegen de oude man, dat hij wilde vertrekken. Ofschoon deze hem niet gaarne zag gaan, gaf hij hem toch groot gelijk en zo nam Noereddin een paar dagen later afscheid. Als bewijs van tevredenheid en vriendschap had zijn meester hem ook nog een sommetje geld gegeven. Zo ging hij welgemoed op reis en kwam weldra te Damascus aan.

Enige dagen zocht hij echter tevergeefs naar werk en zo kwam het geld van de oude man hem goed te pas. Tenslotte kwam hij terecht bij een smid, die een bekwame slotenmaker nodig had. Selim, zo heette de smid, zag spoedig, dat hij 't met zijn

nieuwe knecht goed getroffen had. Want de sloten van Noereddin waren al gauw algemeen bekend en alle rijke lui wilden ze hebben. Wie zo'n slot op zijn deur of geldkist had, behoefde voor geen inbrekers bang te zijn. Selim kon ze gerust duur verkopen, want de vraag er naar was al zó groot, dat hij er niet aan voldoen kon. Hij verdiende dan ook veel geld, maar Noereddin kreeg daar niet veel van, want Selim was een gierig en hebzuchtig mens, die zijn knechts slecht betaalde. Noereddin was echter tevreden met zijn klein loon en werkte van de vroege morgen tot de late avond.

Ongeveer een jaar was hij bij Selim in dienst, toen in heel Damascus groot nieuws verteld werd: de kalief had op de jacht de sleutel van de schatkamer verloren. Deze schatkamer bevond zich in een gewelf van het paleis, was door dikke muren ingesloten en voorzien van een zware ijzeren deur. Het slot van deze deur was meer dan een eeuw geleden door een beroemd werktuigkundige vervaardigd en een waar meesterstuk. Er was maar één sleutel van en die was in het bezit van de kalief. Wilde de schatmeester in het gewelf zijn, dan moest hij die sleutel eerst bij de vorst gaan vragen.

De schatkamer bevatte het geld, dat nodig was voor de dagelijkse betalingen van de staat en moest dus zo spoedig mogelijk geopend worden. De smid van het paleis werd er bij gehaald. Urenlang was hij bezig, maar hij kon niets uitrichten. De kalief liet een andere smid komen en toen ook deze geen raad wist, een derde en daarna een vierde. Tenslotte waren alle smeden van Damascus er geweest; de een had 't zus, de andere zo geprobeerd, maar allemaal vergeefs. Ook Selim had zijn best gedaan, maar was evenmin als de anderen geslaagd. En Noereddin had hij niet willen meenemen. Zijn knecht zou eens kunnen, waartoe de knapste smeden van de stad niet in staat waren .... Dat zou toch te erg zijn .....!

Voor de kalief was 't intussen een lastig geval. Wat te doen? 't Gewelf laten openbreken? Dat zou veel tijd kosten en het paleis ernstig beschadigen. En dan zou weer een nieuwe schatkamer gebouwd moeten worden en dat was geen kleinigheid.

Terwijl de kalief nog nadacht, naderde de hofmeester. „Heer," zei hij eerbiedig, „ik heb gehoord, dat de smid Selim een knecht heeft, die een buitengewoon knap slotenmaker is."

„Laat die dan dadelijk hier komen!" beval de kalief.

De hofmeester haastte zich dit bevel uit te voeren, en weldra was Noereddin in het paleis.

„Ben jij in staat dit slot te openen?" vroeg de kalief ongelovig, toen hij de jongen zag.

„Ik zal 't proberen, heer kalief," antwoordde Noereddin bescheiden. Even later was hij druk aan 't werk. Maar zo'n kunstig slot had hij nog nooit onder handen gehad. In het begin was dan ook al zijn moeite vergeefs. Maar hij gaf de moed niet op en .... opeens klikte 't in het slot en .... de deur ging open ....

Je begrijpt, dat de kalief in zijn schik was en dat hij Noereddin zijn compliment maakte over zijn knapheid. Maar toen liet hij Selim komen en die kreeg heel wat te horen, omdat hij die bekwame knecht niet dadelijk gezonden had en het zijn schuld zou zijn geweest, als het gewelf had moeten worden opengebroken. En als Noereddin niet voor hem om genade had gevraagd, was hij ook nog in de gevangenis geraakt.

Noereddin kreeg een ruime beloning en de opdracht, twee nieuwe sleutels te maken, een voor geregeld gebruik en een voor mogelijk verlies. En toen hij daarmee klaar was, stelde de kalief hem in staat zelf een zaak te beginnen en die ging zó goed, dat hij na verloop van enige jaren een welgesteld burger was, die algemeen geacht werd.

☆

MIDAS'
MALLE MORMELKUREN

☆

Toen hield ik mijn hart vast,
want de kerel kwam naar de deur
Ik heb het nooit ver mis
wanneer ik onraad bespeur;
Hij haalde uit zijn zakken
een loper of zo wat.
En 't duurde geen minuut
voor die in 't sleutelgat zat;
Ik hoorde de deur
langzaam opengaan,
En ik stond in beraad
of ik alarm moest slaan;
Maar een lappenhond kan dat
toch moeilijk doen,
Dat strijdt met elk begrip
van lappenhondenfatsoen.

*

Voordat ik besefte,
wat de man wilde doen,
Werd het mij voor ogen
werkelijk geel en groen;
De gemenerd kwam binnen
tot in ons mooie lokaal
En greep de poppen van de dokter
zonder enig kabaal;
Hij stak ze onder zijn arm
en liep er mee vandoor,
Al gilden Neeltje en Pietje
aan een stuk door.
Ik bleef daar alleen
in die etalage staan,
Terwijl ik die spitsboef
aan de haal zag gaan....

(Wordt vervolgd)

De kleine knutselaar

ONS CLOWNTJE

Krantenpapier, wat touw, naaigaren en een paar gekleurde lapjes; meer heb je niet nodig om ons clowntje te maken.

Onderaan zie je het patroon A, voor de handen. Voor elke hand knip je een dubbel stuk, vouw het als aangegeven, zoom 't volgens de stippellijn, zodat de zoom aan de binnenkant komt te zitten.

Patroon B, voor de schoenen. Ook hiervan een dubbel stuk per schoen, vouwen en zomen volgens stippellijn en dan omstulpen (binnenste buiten keren). Later worden die handen en schoenen aan handen en voeten van het papieren model geschoven en vastgebonden.

Patroon C, voor het pak. Volgens dit patroon knip je vier stukken, twee aan twee van verschillende kleur, bijvoorbeeld twee rode en twee gele.

Beide stukken naai je zo aan elkaar, dat de kleuren elkaar afwisselen (zie fig. 8). Rond de halsopening, evenals rond de opening van de benen, maak je een brede zoom, waardoor 'n touwtje geregen wordt.

Patroon D, voor de mouwen. We knippen twee mouwen of armen, in elk van beide kleuren een, vouwen die mouwen, zoals fig. 10 in het patroon aangeeft, zomen volgens de stippellijn en zetten ze in de armsgaten van het pak zoals fig. 9 aangeeft. Aan de polsen der mouwen maken we een flinke zoom, waardoor we een touwtje rijgen. Tenslotte keren we het hele pak binnenste buiten, zodat alle naden aan de binnenkant komen te zitten.

De witte clownmuts wordt van vilt of stof geknipt volgens het halve patroon E en genaaid volgens fig. 11, waarna de rand wordt omgeslagen.

HET PAPIEREN GERAAMTE

Maak eerst van kranten een stevige rol (fig. 1) van 1 cm dik en ongeveer 15 cm lang. Om die rol binden we een touwtje. Vervolgens wikkelen we om die rol nog meer krantenpapier, echter zo, dat aan een kant de dunne rol ongeveer 2 cm blijft uitsteken (voor de hals). De dikke rol moet 4 cm dik en ongeveer 12 tot 13 cm lang worden. Ook die rol met een touwtje samenbinden (fig. 2).

Knip nu van wit goed een lapje van 20 bij 20 cm en maak hiervan een hoofd, door van vloeipapier een stevige bal te kneden, waaromheen we het lapje doen, dat aan de papieren hals wordt gebonden met bindtouw (fig. 3).

Ogen, neus en mond schilderen we met inkt of waterverf op de kop, of borduren we er op met gekleurd garen (fig. 4).

Nu de armen. Maak weer een rol papier van 21 tot 22 cm lengte en 1 ½ cm dikte en bind die rol aan de achterzijde van de romp vast (fig. 5). Maak nog zo'n paar rollen voor de benen en bind die ook vast aan de romp (fig. 6). Steek dan in elk been een stukje ijzerdraad, en buig vervolgens de voeten ter lengte van 5 cm om. Dan ziet de pop er uit als in fig. 6, terwijl de hele lengte van het mannetje nu 22 tot 23 cm moet bedragen.

Trek die pop nu haar costuumpje aan en trek aan hals, polsen en voeten de ingeregen touwtjes stevig dicht en bind ze goed vast.

De handjes A en de schoenen B worden aangetrokken en vastgebonden, zoals fig. 7 aangeeft, terwijl de clownmuts op het hoofd wordt gezet en wordt vastgenaaid.

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

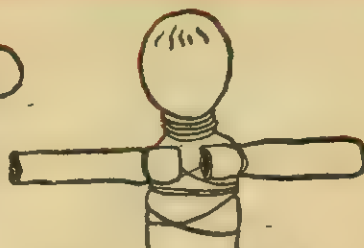

Fig. 5

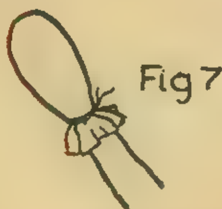

Fig 7

Fig. 4

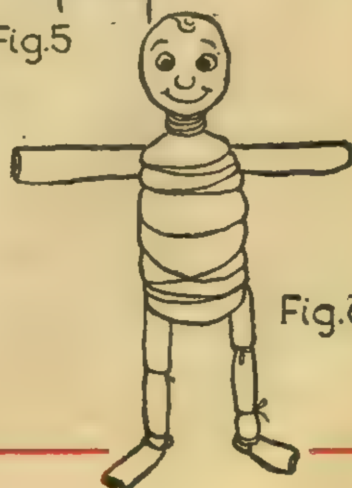
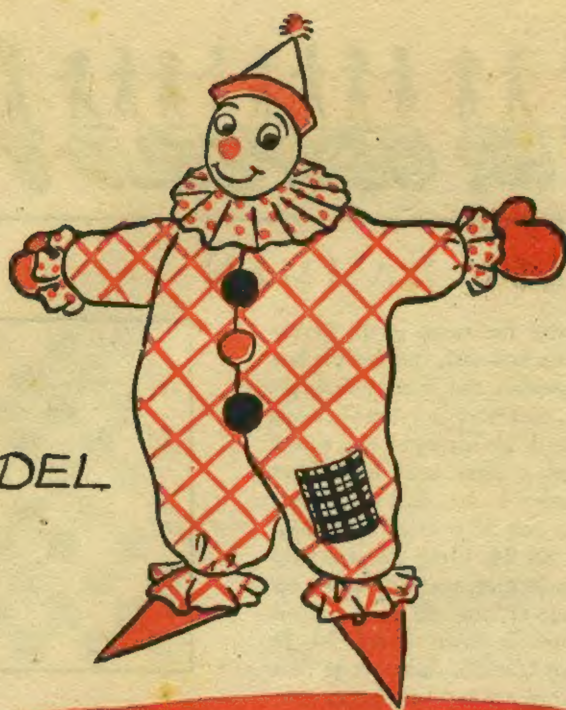

Fig. 6

MODEL

VOUW

B
2x

VOUW

HALF PATROON
VOOR DE ARMEN

D
2x

Fig.10

HALF
PATROON VOOR
DE MUTS

Fig.11

E

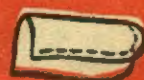
C

Fig.8

Fig.9

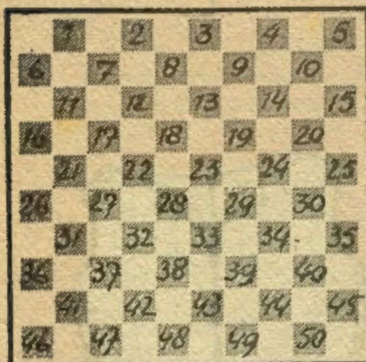
A
2x

HANDEN

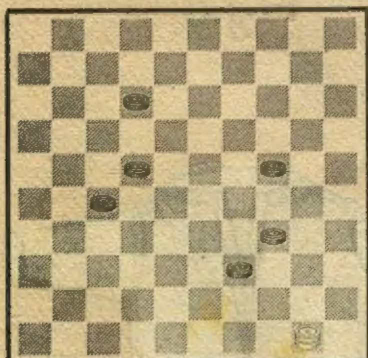
VOUW

WAT WORDT ER GESPEELD ?

WIJ LEREN DAMMEN

Neem zes zwarte stenen en zet die op de ruiten 12, 22, 24, 27, 34 en 39. Zet een witte dam op ruit 50. Nu ziet je dambord er zo uit:

Doe nu alsof je een partij aan het spelen bent en dat je wit hebt en aan de beurt bent. Je moet dus slaan. *Maar hoeveel stenen kun je met je dam slaan?*

Wat zeg je? Zes? Nee, hoor! Dat is helemaal verkeerd. Hoewel alle mensen, die niet écht kunnen dammen, ook zes stenen zouden slaan. Die doen zo: Ze springen met hun dam over de steen op ruit 39 en nemen die van het bord. Dan springen ze over de steen op 22 en nemen die van het bord. Dan komt de steen op 12 aan de beurt, dan die op 24, dan die op 34 en eindelijk die op 27.

Ja, zo heeft de dam alle zes zwarte stenen geslagen, maar dat is geen dammen! Men moet *eerst* slaan en dan pas de stenen of dammen, die men heeft geslagen, van het bord nemen. Zoals je weet, mag je alleen over een steen heen springen, als er ruimte achter die steen is. Je herinnert je zeker nog wel, dat we bij het halmaspel zeiden, dat je, als je haasje-over speelt, niet over je vriendje heen kunt springen, als hij tegen een muur staat. Nu, als je slaat, zoals het bij het échte dammen hoort, dan sla je met de dam van ruit 50 over de stenen op 39, 22, 12 en 24. Over de steen op ruit 34 kun je niet, want de steen op ruit 39 staat er nog. Er is dus geen ruimte achter de steen op ruit 34. Je slaat dus tot ruit 35, daar zet je dan je dam en dan neem je de vier zwarte stenen, die je hebt geslagen, van het bord. Dat zijn dus de stenen 39, 22, 12 en 24. Er blijven na de slag dus twee zwarte stenen over en die staan op de ruiten 27 en 34.

Wat zou er gebeuren, als je je dam niet op ruit 35 zou zetten, maar op ruit 30?

Dat is heel eenvoudig! Zet hem maar even op ruit 30 en neem dan de stenen, die je geslagen hebt, van het bord. Dan is zwart natuurlijk weer aan de beurt en die slaat dan met zijn steen van ruit 34 naar ruit 25 en neemt dan jouw dam van het bord! Maar zo dom zul je natuurlijk niet zijn!

Nu weten we dus:

Dat we moeten slaan, als we kunnen.

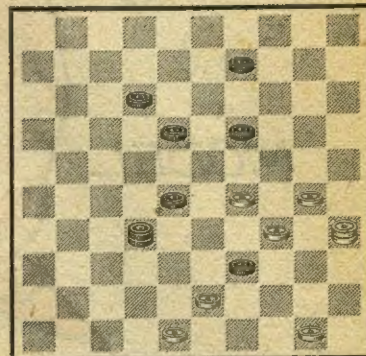
Dat we vooruit en achteruit kunnen slaan.

Dat we altijd zoveel mogelijk moeten slaan. Dat heet: meerslag gaat voor.

Dat we niet één voor één de stenen of dammen, die we slaan, van 't bord mogen nemen, maar alle tegelijk.

Dat zien we nu allemaal in voorbeeld 2.

Voorbeeld 2

Wit zet zijn steen van ruit 50 op ruit 44.

De zwarte steen 39 kan nu die witte slaan, maar de zwarte dam kan twee stenen slaan, van ruit 32 naar ruit 40.

Je zet dus de zwarte dam van ruit 32 op ruit 40 en dan neem je de stenen 43 en 44 van het bord.

De witte steen op ruit 34 kan nu de zwarte dam of de steen op 39 slaan, maar de witte dam kan er veel meer slaan.

Ten eerste kan hij vijf stukken slaan van 35 naar 4.

Ten tweede kan hij vijf stukken slaan van 35 naar 24.

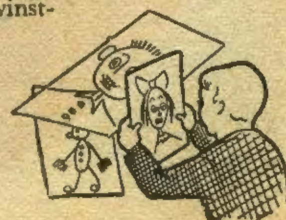
Maar hij kan zes stukken slaan van 35 naar 23. Meerslag gaat voor! Dus we zetten de dam van ruit 35 op ruit 23 en nemen dan de zwarte dam en de zwarte stenen 39, 28, 12, 9 en 19 van het bord. Alleen de steen op ruit 18 moet je laten staan. Die mag je niet slaan, want er is geen ruimte (geen open ruit) achter.

De volgende keer gaan we een echt probleem oplossen. Weet je niet wat een probleem is? Dat hindert niet, dat vertel ik je dan meteen wel!

EEN TEKENPUZZLE

Elk kind heeft een blad papier en een potlood. Op een gegeven teken kiest elk kind een der anderen uit om dat te fotograferen, of liever hij of zij probeert het gezicht van de ander op het papier vast te leggen.

Alle tekeningen worden vervolgens dooreengemengd en nu moet men van elk portret raden, wie het wel kan voorstellen. Wie goed raadt, verdient een winstpunt.

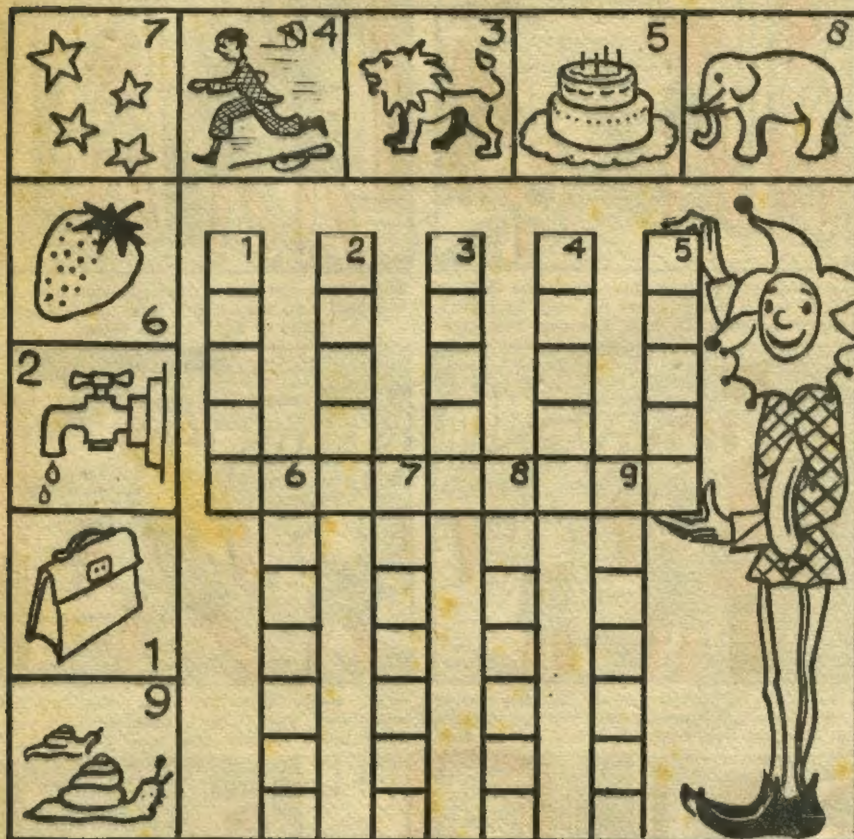

KAMRAADSEL

Er moeten 9 woorden ingevuld worden. De 9 plaatjes stellen die woorden voor. Als alles juist is ingevuld, komt in de negen horizontale hokjes in het midden de naam te staan van de man die het kamraadsel vasthoudt.

No. 1 verticaal is in de *oude* spelling.

Een bladzij PUZZLES

SPREEKWOORDENREBUS

In onderstaande vijf zinnetjes is een bekend spreekwoord verborgen. Dat bestaat uit vijf woorden en in elke zin staat een woord. In zin 1 het eerste woord, in zin 2 het tweede enz. Hoe luidt dat spreekwoord?

1. *In Zwitserland vindt men hoge bergen*
2. *De bomen lopen al uit*
3. *Katten vangen muizen*
4. *Heb jij veel geld?*
5. *De wind steekt al op*

OPLOSSINGEN van de puzzles uit ons vorig nummer

Spreekwoordenrebus:

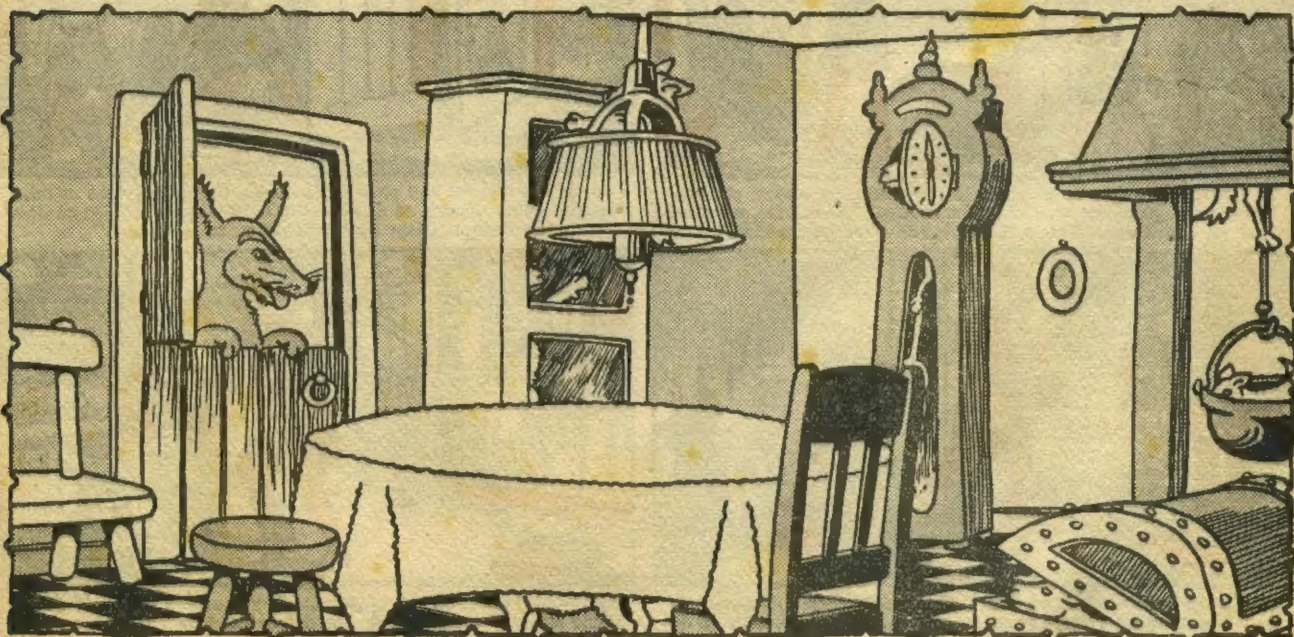
BETER LAAT DAN NOOIT

Dat zullen jullie allemaal wel met dit spreekwoord eens zijn. Als moeder jullie heeft opgedragen een boodschap te doen, is het altijd nog beter wat laat op die boodschap uit te gaan, dan helemaal moeders opdracht niet te vervullen.

Het beste is: niet uitstellen, maar dadelijk doen wat je doen moet.

12. B (boot)	2. D (dog)
5. E (egel)	10. A (arend)
15. T (toren)	11. N (nijlpaard)
7. E (eend)	6. N (neushoorn)
1. R (rat)	13. O (olifant)
8. L (lus)	16. O (ooievaar)
14. A (as)	3. I (Indiaan)
4. A (ark)	17. T (tol)
9. T (twee)	

DE WOLF EN DE ZEVEN GEITJES. – Waar zijn de zeven geitjes gebleven?

DE DROOM VAN DARO, DE DURFAL!

Bas grijnsde. „Als dat het kaperschip is, dan is die kerel beneden Rubart," zei hij. „En dan is hij ook niet gewond," meende Jim.

De jongens waren er zeker van, dat Rubart op de schat van Striemer uit was. In Daro's kamer hoorden ze hem kreunen van pijn.

Toen Daro zijn hut verliet, deelden Jim en Bas hem hun verdenking mee. „Hoe komen jullie er bij?" lachte Daro.

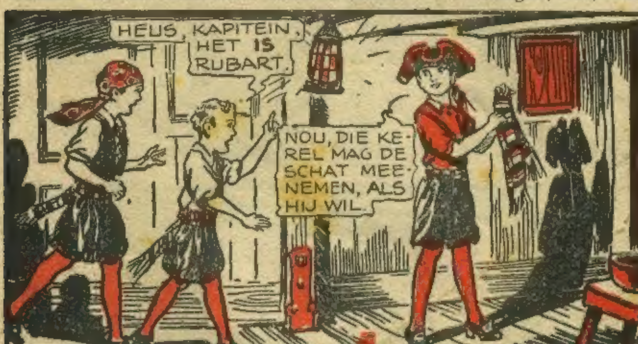
Op het dek wees Bas naar het kaperschip, dat zich verwijderde en merkte op: „Ze laten Rubart hier om Striemer's schat te stelen."

's Nachts bespraken Jim en Bas het gedrag van Daro. „We moeten hem van zijn ongelijk overtuigen, Bas, voor het te laat is," zei Jim.

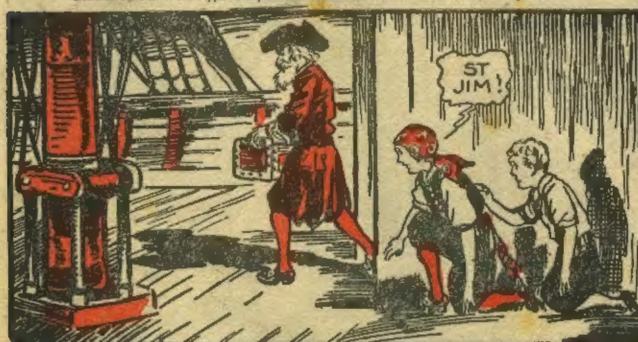
„Ja," antwoordde Bas. „Als onze kapitein niet oppast, gaat Rubart er met de schat vandoor. Laten we nog eens naar Daro gaan."

In Daro's hut zagen ze de kapitein toebereidselen maken om naar bed te gaan. Nog eens waarschuwden ze hem voor Rubart, maar het antwoord was: „Nou, laat hem dan de schat maar nemen."

Jim en Bas konden hun oren niet geloven. Ontdaan gingen ze naar beneden. Daar vonden ze de deur van de opslagplaats open en Jim fluisterde: „Daar ligt de schat en er is iemand."

„Dat moet Rubart zijn," zei Bas. De jongens hielden zich op zij van de deur en even later zagen ze de man met de kist van Striemer uit de opslagplaats komen.

Snel liep hij naar zijn hut en plaatste de kist op een bank. „Even een kijkje nemen," mompelde hij, „en dan er vandoor." Wanhopig zagen Jim en Bas toe. Wat konden zij er tegen doen?